

Josef Káles: Muzeum vlašťovky obecné - investice do vaší budoucnosti

Do Evropské unie posíláme každým rokem příspěvek a EU nám poté pošle více peněz zpátky v podobě evropských dotací. Má to ale svá ALE. Jednak nám určí, na co a jak peníze využijeme a zavazujeme se přijímat její regulace, které jsou velice nákladné, nicméně nedají se lehce spočítat. Takže „nejdou vidět“. A ona celá tato politika je o tom, co je a co není vidět. Na to evropští politici a byrokrati vsází.

Mám pro vás příběh inspirovaný skutečnou událostí (čísla jsem neměnil):

Představte si typické české městečko, kde mají tak akorát peníze na pravidelné opravy svého majetku, rekonstrukci nějakého toho chodníku, provoz školek a základních škol a na výstavbu hřiště a podporu místní kultury a sportu. V zimě si babičky musí dávat na chodnicích pozor, město totiž těžce hledá peníze na pravidelný úklid.

Na rekonstrukci zátěže z minulosti – dejme tomu nějaké koníny, která má svou historickou hodnotu, však tam stojí odjakživa, už bohužel městečko nemá peníze. Rekonstrukce by byla nákladná a pro budovu nemůže najít smysluplné využití. Prodat ji zastupitelé nechťejí, protože by bylo přece bláznovství vzdávat se takového majetku.

Na scénu přichází bohubilá Evropská unie a nabízí peníze z projektu „Cestovní ruch“. „Na to by se nějak dala naroubovat naše stará konína,“ nadšeně zajásá jeden z radních. Celá rada začne vymýšlet, co by z koníny mohlo být, aby to přitáhlo japonské turisty a splnilo podmínky evropských dotací. Víceméně je shoda na tom, že z toho musí být nějaké to muzeum, to jediné může dle radních přitáhnout turisty. Jeden z nich také usiluje, aby součástí muzea byla hospoda, prý se obětuje a jejího provozu už nějak ujme.

Co z toho uděláme?

Padají různé návrhy – od muzea kouzel po muzeum erotických pomůcek v nadlidské velikosti. „To by zaručeně Japonce přitáhlo,“ zvolá jeden z radních. Při prohlídce polorozpadlé koníny však uvidí hnízdo vlašťovek a nápad je na světě. „Vlašťovky – vždyť mi jich tu máme nějak hodně. Nikde jinde jsem jich tolik neviděl. Naše městečko je tímto jedinečné. Uděláme z toho Muzeum vlašťovky obecné,“ řekne starosta a radní souhlasí. Jeden z nich někde četl, že se japonským turistům líbí ptáčky, takže nic nestojí v cestě. Zastupitelé jsou jednoznačně pro, až na nějakého brblala, který varuje před dalším zadlužováním.

Je potřeba vymyslet cíle projektu. Komise pro to určená se sejde a navrhne cíle tak, aby vyhovovaly podmínkám dotace z oblasti cestovního ruchu:

1. Revitalizace kulturně-historické památky
2. Vrátit objektu jeho důstojnost
3. Navázat na aktivity ornitologů v regionu
4. Zvýšení návštěvnosti oblasti

Celkové náklady projektu by měly dosáhnout výše 66 milionů korun. Výše dotace činí 43 milionů korun, 23 milionů si musí městečko půjčit, třeba na deset let.

Všichni jsou nadšení, staví se. Po několika letech různých nepříjemných stavebních komplikací a změn projektu je konečně hotovo. Modré pole se žlutými hvězdičkami vidíte v novinových inzzerátech, vedle koníny pak stojí obrovská cedule, že děkujeme EU za podporu.

Japonci nikde

Muzeum je otevřeno, má svého kurátora, hlídače, paní za kasu a uklízečky. Městečko se jej za své další peníze snaží propagovat. Ač muzeum vyhrálo nějakou tu architektonickou soutěž, turisté nikde. V průměru denně přijde asi 8 návštěvníků, a to díky školním zájezdům ze škol ve městě a z okolí. Vstupné na provoz nevydělá. Městečko zaplatí další 2 milionů korun ročně za výdaje na zaměstnance a provoz budovy a muzea. Musí projekt udržet minimálně 5 let, takže to je kolem 10 milionů korun z městské kasy.

Celkově je přínosem opravená budova, nicméně městečku se ročně zvýšily výdaje o 2 miliony na provozu a další miliony zaplatí na splátkách své části investice a na úrocích.

Městečko už nemá na úklid chodníků, a začíná mít problémy stíhat vůbec chodníky opravovat. Bude si muset vzít asi další úvěr.

Opravdu jsou evropské dotace takovým přínosem?

Možná si někteří z vás řeknou, že jsem schválně napsal absurdní případ, že to je ve skutečnosti jinak. Věřte, že není. Číslo projektu vychází z projektu Muzea barokních soch v Chrudimi, který vznikl podobně. Nicméně dopadl tragičtěji. Odhadované výdaje byly zmíněných 66 milionů korun, konečné potom 91 milionů korun. Avšak způsobily výdaje činily „jen“ 52 milionů korun a EU tak poskytla oproti plánovaným 43 milionům korun poté jen 34 milionů korun. Do muzea téměř nikdo nechodí. Město je zadlužené. Zbytečně ročně vyhazuje peníze do vzduchu. Každoročně rekonstruuje další sochy, aby obměňovalo expozici.

A muzea jsou ještě tou lepší variantou, která aspoň tolik neškodí aktivním lidem. Představte si, že se město rozhodne postavit z eurodotací penzion nebo dotaci na svůj penzion či hotel dostane soukromník. To ti poctiví konkurenti v sousedství, kteří pracně vydělávali na to, aby si svůj penzion postupně udělali lákavějším, skončí. Porazí je někdo, kdo měl kontakty někde výš nebo uměl dobře vyplnit formulář. To je přece strašná zvrácenost.

Nechme peníze lidem

Neposílajme do EU peníze a ani po ni nic nechťejme. Nechme tyto peníze v peněženkách lidí, kteří je utratí mnohem smysluplněji než politici, kteří navíc po cestě spolu s úředníky část peněz projí. Nebo je aspoň dejme obcím, kde je větší šance, že je využijí alespoň důstojně, nesvázání dotačními podmínkami.

Věřme lidem.

Josef Káles,
zastupitel města Chrudim, místopředseda Svobodných

<https://web.svobodni.cz/clanky/josef-kales-muzeum-vlastovky-obecne-investice-do-vasi-budoucnosti>

<https://web.archive.org/web/20240724052332/http://svobodni.cz/clanky/josef-kales-muzeum-vlastovky-obecne-investice-do-vasi-budoucnosti>